DENIS
NOVKO

ULOGA UMJETNOSTI U RAZVOJU SCHELLINGOVA SUSTAVA FILOZOFIJE

Hrvatsko filozofsko društvo
Zagreb, 2023.

BIBLIOTEKA
FILOZOFSKA ISTRAŽIVANJA

Knjiga
160

Izdavač:
Hrvatsko filozofsko društvo
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 6111 808
Fax: +385 (0)1 6117 012
e-mail: hrfd@hrfd.hr

Izdavački savjet:
Marita Brčić Kuljiš, Bruno Ćurko, Ivo Džinić, Igor Eterović, Anto Gavrić, Max Gottschlich, Josip Guć, Thomas Sören Hoffmann, Luka Janeš, Ljudevit Fran Ježić, Nevad Kahteran, Željko Kaluđerović, Marko Kardum, Ivica Kelam, Marcus Knaup, Denis Kos, Marko Kos, Tomislav Krznar, Janko Lozar Mrevlje, Ana Maskalan, Igor Mikecin, Boško Pešić, Marija Selak Raspudić, Sandro Skansi, Damir Smiljanić, Goran Sunajko, Matija Mato Škerbić, Marija Todorovska, Iris Vidmar Jovanović, Ivana Zagorac

Glavni i odgovorni urednik:
Ante Čović

Izvršna urednica:
Lidija Knorr

Za izdavača:
Hrvoje Jurić

Recenzenti:
Ivan Dodlek
Goran Sunajko

Redaktura i korektura:
Kristijan Gradečak

Administracija:
Mira Matijević

Design:
Zoran Pavlović

Naklada:
500 primjeraka

Kompjutorski slog, prijelom i tisak:
Grafomark, Zagreb

Ova je knjiga tiskana uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti i obrazovanja
Republike Hrvatske.

Zagreb, 2023.

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001214221.

ISBN 978-953-164-216-3

SADRŽAJ

9 Predgovor

11 Uvod

25 1. FILOZOFIJA UMJETNOSTI KAO DOVRŠENJE TRANSCENDENTALNOGA IDEALIZMA

27 1. 1. Utjecaj Platonove filozofije i pojam oduševljenja u ranom tübingenskom razdoblju

37 1. 2. Schellingova rana filozofija u kontekstu oprečnih sustava Fichteova idealizma i Spinozina dogmatizma

43 1. 2. 1. Utjecaj Spinozine »Etike« i pitanje praktičkoga zahtjeva
47 1. 2. 2. Sloboda kao početak i kraj filozofije
51 1. 2. 3. Pitanje jedinstva prirodne kauzalnosti i kauzalnosti slobode

57 1. 3. Izvorni dualizam u ljudskome duhu i pitanje sinteze uobrazbe u zoru

69 1. 3. 1. Odnos duše i duha kao uvjet unutrašnjega i vanjskoga osjetila
73 1. 3. 2. Utjecaj Platonovih pojmova granice, bezgraničnoga i onoga zajedničkoga na Schellingovo razumijevanje Kantovih čistih zorova prostora i vremena
76 1. 3. 3. Život kao zajednički produkt snage uobrazbe

79 1. 4. Povijest samosvijesti: odiseja duha od intelektualnoga do estetičkoga zora

85 1. 4. 1. Suprotni pravci filozofije i njihovo sjedinjenje u umjetnosti
95 1. 4. 2. Dovršenje transcendentalnoga idealizma u estetičkome zoru
100 1. 4. 3. Završna razmatranja: jedinstvo filozofije i umjetnosti

105 2. KONSTRUKCIJA SUSTAVA UMJETNOSTI U RAZDOBLJU FILOZOFIJE IDENTITETA

107 2. 1. Znanstvena osnova filozofije umjetnosti

124 2. 2. Pojam filozofijske konstrukcije i njezina primjena u filozofiji umjetnosti

124 2. 2. 1. Filozofijska metoda i uspostava univerzalne znanosti
133 2. 2. 2. Konstrukcija apsolutnoga identiteta u formi potencija

138 2. 2. 3. Konstrukcija umjetnosti i pitanje njezine historijske razdiobe

147 **2. 3. Potencije kao odraz apsolutnoga u-jedno-oblikovanja bitstva i forme**

148 2. 3. 1. Opće kretanje života: odnos prvotnih principa identiteta i principa proturječja

161 2. 3. 2. Razdioba potencija idealnoga svijeta: uzajamno prožimanje znanja i djelovanja kao uvjet umjetnosti

175 **2. 4. Umjetnost kao najviša potencija idealnoga svijeta**

176 2. 4. 1. Neovisnost umjetničkoga produkta: odnos apsolutne forme i onoga besformnoga

184 2. 4. 2. Snaga uobrazbe i simbolički izričaj: istinosna uloga umjetničkih likova

195 2. 4. 3. Pojam uzvišenosti i njegov odnos prema pojmu ljepote

203 **2. 5. Schlosserov zapis i pitanje potencija u umjetnosti**

203 2. 5. 1. Odnos najviših potencija organizma i umjetnosti prema umu i filozofiji kao onome bespotencijalnome

206 2. 5. 2. Genij kao formalni princip umjetničkoga produkta

210 2. 5. 3. Konstrukcija umjetničkih formi

210 *2. 5. 3. 1. Posebne forme realnoga niza: glazba, slikarstvo i plastika*

220 *2. 5. 3. 2. Posebne forme idealnoga niza: lirsko, epsko i dramsko pjesništvo*

227 **3. POLOŽAJ UMJETNOSTI NAKON WÜRZBURŠKOGA RAZDOBLJA**

229 **3. 1. Schellingov govor u Akademiji**

242 **3. 2. Uzdizanje duše i pitanje objave u prvome münchenskome razdoblju**

257 **4. POVRATAK ZNANOSTI K POEZIJI**

259 **4.1. Dvostruki život ideja i pitanje vječne spoznaje**

259 4. 1. 1. Otpad od apsolutnoga kao prvi moment vječne spoznaje

268 4. 1. 2. Uspostava ćudorednoga totaliteta kao drugi moment vječne spoznaje

280 **4. 2. Nova mitologija kao simbolički prikaz prirode**

294 **4. 3. Osvrt na pozitivnu filozofiju**

305 **Zaključak**

311 **Literatura**

337 **Summary**

341 **Kazalo imena**